

Nieuwsbrief

stichting

2 2011

De Stichting Das&Boom heeft tot doel het bereiken en behouden van een gezonde dassenpopulatie, middels het geven van adviezen inzake het beschermen en behouden van zijn leefmilieu en het opvangen en revalideren van hulpbehoevende dassen.

Das&Boom

opvang&advies

Wetsontwerp 'Wet Natuur' rampzalig voor dassen

Met het wetsvoorstel 'Wet Natuur', dat op 6 oktober is vrijgegeven, kiest dit kabinet ervoor alleen nog maar Europees beschermde diersoorten te beschermen. Dat heeft ongekende consequenties: eeuwenoude dassenburchten zijn niet meer beschermd, iedereen mag dassen, boommarters, ringslangen of bijvoorbeeld zeehonden vangen en verhandelen en na believen orchideeën plukken of uitsteken.

Een paar jaar geleden zag de toekomst er nog goed uit voor de das. Na 25 jaar gezamenlijk inspanning was de dassenpopulatie gestegen van 1200 naar 5000. De das leek gered. Niemand kon toen vermoeden dat er een paar jaar later zo'n dramatische beleidswijziging zat aan te komen.

De bezuinigingen, die het huidige kabinet heeft aangekondigd op natuurbeheer, zijn inmiddels alom bekend. Das&Boom is druk doende deze plannen aan te vechten door ze juridisch te laten toetsen. Met haar actie “**Recht op Natuur**” roept ze iedereen op deze rechtszaken financieel te steunen.

De das in de nieuwe Wet Natuur

Maar dit kabinet doet er nog een schep bovenop met een nieuwe Wet Natuur, die desastreus is voor talloze planten en dieren, die nu nog beschermd worden.

Das&Boom vraagt speciaal aandacht voor de das, omdat die onevenredig zwaar getroffen dreigt te worden door deze nieuwe wet.

In de nieuwe wet worden alleen nog de zogenaamde Europese Habitatrichtlijn-soorten beschermd. Die diersoorten, zoals de otter en de korenwolf, worden in heel Europa in hun voorbestaan bedreigd. De das is geen Habitatrichtlijn-soort, maar is in een overvol land als Nederland veel kwetsbaarder dan elders in Europa. In de rest van Europa heeft de das veel meer ruimte, waardoor de das daar veel minder in zijn voorbestaan wordt bedreigd als in Nederland.

Juist om die reden is de das de afgelopen jaren in Nederland *strikt* beschermd geweest en gelden voor hem zwaardere beschermingseisen (*zie kader links*).

Deze bescherming zal in de nieuwe wet geheel vervallen.

Voor das geldt straks alleen nog een soort algemene zorgplicht (*art. 1.8 Wet Natuur*) en een verbod op het ‘opzettelijk doden’ (*art. 3.11 Wet Natuur*).

Weg bescherming van burchten, foerageergebied en leefgebied, weg verbod op verstoren en verontrusten van dassen. Ook het systeem van schadevergoeding en gedoogovereenkomsten aan boeren gaat op de helling.

Eigen verantwoordelijkheid centraal

De nieuwe wet poogt beter aan te sluiten “op de eigen verantwoordelijkheid van de burger en bedrijven”.

Dit verantwoordelijkheidsgevoel ontbreekt bij de motorcrossers, die dit voorjaar een dassen-kraamburcht verstoorden, bij de talloze organisaties, die in de kwetsbare periode kapwerkzaamheden laten uitvoeren op kraamburchten, bij de boeren, die pijpen van dassenburchten op hun land dichtgooien, bij de stropers die dassen doden omdat ze een vossenhol niet kunnen onderscheiden van een dassenhol en bij de wegbeherende instanties, die

Das nu nog strikt beschermd

(tabel 3 soort van artikel 75 Flora- en faunawet)

Onder de huidige strikte bescherming is een ontheffing nodig voor alle ingrepen die de functionaliteit van het leefgebied van de das nadelig beïnvloeden. Zo'n ontheffing wordt alleen gegeven als de schadelijke gevolgen voor de das worden gecompenseerd. Boeren kunnen een gedoogovereenkomst afsluiten wanneer er zich een burcht bevindt op hun land. Zij laten dan de burcht met rust en worden gecompenseerd voor het verlies aan opbrengst. Schade die dassen veroorzaken op bijvoorbeeld maïsakkers wordt door het faunafonds vergoed.

Zorgplicht

De zorgplicht vraagt om een zorgvuldige omgang met dieren en planten – inclusief hun directe leefomgeving. Deze ‘plicht’ is echter alleen bestuursrechtelijk te handhaven, niet strafrechtelijk. Dat betekent dat er alleen middels bestuursdwang of dwangsommen *schadelijke activiteiten* kunnen worden beëindigd. Dus ondanks deze zorgplicht kunnen *incidentele verstoringen* niet worden vervolgd. Een individuele motorcrosser kan dus ongestraft over een dassenburcht rijden, maar iemand die een cross-wedstrijd over een dassenburcht organiseert zou wel aangepakt kunnen worden. In de praktijk is deze zorgplicht een wassen neus.

het benodigde onderhoud aan dassenvoorzieningen laten verslonzen, zodat er onnodig veel verkeersslachtoffers vallen.

Dit alles gebeurt ondanks de strikt beschermde status die dassen, hun burchten en leefgebied nu nog hebben onder de Flora en faunawet en Natuurbeschermingswet, omdat de handhaving veel te wensen overlaat.

Veel burgers, boeren en jagers zullen zeker na beste weten proberen verantwoordelijk om te gaan met dassen en hun burchten, maar niet allemaal. En er hoeft er echter maar één te zijn die om wat voor reden ook zijn eigen belangen hoger inschat dan die van de das. Dan is al het werk van goedwillende boeren en jagers, die de dieren jarenlang (misschien wel generaties lang) hebben ontzien, voor niets geweest.

Het is namelijk helemaal niet zo moeilijk om dassen op een burcht uit te roeien.

Dassen zijn uiterst conservatieve dieren, die zich generaties lang ophouden op dezelfde (soms eeuwenoude) burcht. Deze burchten zijn dankzij de grote stortbergen zand en duidelijke wissels vaak makkelijk te vinden.

Een dassenpopulatie bestaat uit relatief kleine aantallen. Op de gemiddelde dassenburcht wonen maar een paar dassen. Elke das die sneuvelt heeft een grote impact op de sociale structuur van die groep. Op dit moment doodt het verkeer al jaarlijks 15 à 20 % van de dassenpopulatie.

Als een vruchtbaar vrouwtje sneuvelt kan het jaren duren voordat er weer jongen geboren worden op die burcht.

Als dassen niet gedood worden, maar verjaagd, zullen ze een nieuw onderkomen moeten zoeken in de nog weinig overgebleven geschikte leefgebieden. Bij zo'n gedwongen verhuizing sneuvelen de meeste dieren als verkeersslachtoffer of door voedselgebrek en/of stress.

Eigen verantwoordelijkheid centraal

Het is zeer de vraag of dat verantwoordelijkheidsbesef, dat de nieuwe Wet Natuur centraal stelt, toereikend is, als blijkt dat zelfs overheidsorganisaties daarin schromelijk tekort schieten.

Zo heeft Das&Boom bijvoorbeeld dit jaar de provincie Gelderland meerdere malen via wettelijke kanalen gewezen op die verantwoordelijkheid bij de aanleg van een rondweg bij Zutphen en daarin steeds gelijk gekregen van het Ministerie. Voor de dassen was het echter al te laat. De provincie Gelderland heeft die dassenburchten weggemoffeld in de planfase en vervolgens dassen tijdens de uitvoering weggepest en verjaagd, steeds met het verweer dat het geen dassenburchten zouden zijn.

Toekomst voor de das onder de nieuwe Wet Natuur

Na een door voormalig minister Braks van LNV en op aandringen van de Tweede Kamer geïnitieerd reddingsplan, krabbelde de das rond 1980 langzaam weer op uit het dal. In de eerste vijf jaar werd gestart met de bescherming van burchten en leefgebieden en kwam de achteruitgang van de populatie tot stilstand.

In de tweede periode werd hard gewerkt aan de herintroductie in gebieden tussen geïsoleerde populaties dassen en in gebieden waar de das op eigen kracht nauwelijks nog kon terugkeren. In de vijf jaar daarop-volgend werd gewerkt aan het aaneen laten groeien van de populaties tot optimale dichtheden en het regelen van de planologische bescherming van de bereikte resultaten.

Rond 2005, later dan verwacht, bereikte de das voor het eerst weer levensvatbare aantallen in die provincies, waar hij vroeger voorkwam. Dit betekende dat de dassenpopulaties zover gegroeid waren, dat die zelfstandig zouden moeten kunnen overleven.

Om de das beter te beschermen werden tal van maatregelen genomen door de rijksoverheid, provincies, gemeentes, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provinciale Landschappen, boeren, jagers, landinrichtingsdiensten, ontgronders, landgoedeigenaren en recreatieondernemingen. Om de sterfte onder dassen in het verkeer terug te brengen, zijn voor ongeveer 90 miljoen aan verkeersvoorzieningen getroffen, zoals rasters en tunnels. Talloze planologisch ingrepen en landinrichtingsplannen werden dusdanig aangepast, dat de schade aan de belangen van de das tot een minimum werden beperkt of de levensomstandigheden voor de das zelfs werden verbeterd.

Vele provinciale vrijwilligersorganisaties, zoals de dassenwerkgroep Brabant, en de dassenwerkgroep Limburg hebben zich ingezet om de das zo goed mogelijk te beschermen. De laatste jaren zijn daar nog nieuwe organisaties bijgekomen zoals de dassenwerkgroep Drenthe en de dassenwerkgroep Vechtdal. Landelijk probeert ook Das&Boom natuurlijk nog steeds de das zo goed mogelijk te beschermen.

Bij alle inzet om de dassenpopulatie weer op peil te houden is de huidige strikt beschermde status van de das van essentieel belang.

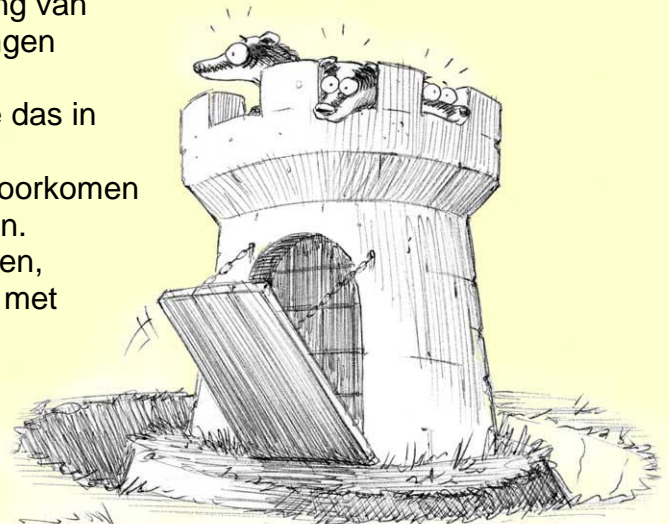
Wanneer die bescherming zou vervallen, zal de das

Terwijl de das nu nog strikt beschermd is, krijgt Das&Boom bijna dagelijks meldingen binnen van verstoring van burchten, per ongeluk veroorzaakt door onkunde, onverschilligheid of bewust, omdat die burcht of de dassen iemand in de weg zitten. Het is niet moeilijk voor te stellen wat er met de dassenpopulatie gaat gebeuren als al die strikte beschermingsmaatregelen gaan vervallen.

binnen de kortste keren weer terugvallen in een bedreigde status, waarbij alle inspanningen en kosten van de afgelopen 30 jaar voor niets zijn geweest.

Zodra de das in Nederland weer bedreigd wordt, zal Nederland -onder dreiging van hoge boetes- door Europa gedwongen worden nieuwe (kostbare) beschermingsmaatregelen voor de das in het leven te roepen. Internationale verdragen verplichten elk land te voorkomen dat inheemse diersoorten uitsterven. Dan zal het zeker weer 25 jaar duren, voordat de dassenstand zich weer met veel moeite, zoals hierboven omschreven, kan herstellen.

© Roel Seidell

DASSENBURCHT 2012

Laat u dit gebeuren?

Nog afgezien van de enorme kapitaalvernietiging, kan het toch niet zo zijn dat we er moedwillig voor kiezen de das weer vogelvrij te maken en daarmee zijn voortbestaan in ons land op het spel zetten? De das is een prachtig dier, een van de laatsten die het nog zolang met ons heeft uitgehouden. Dit dier verdient de strikte bescherming te houden die hij nu heeft onder de huidige Flora en faunawet.

Wanneer u het samen met ons onaanvaardbaar vindt, dat de das in de nieuwe Wet Natuur zijn strikte bescherming verliest, laat dan van u horen!

- **Laat uw vertegenwoordiger in de Tweede Kamer weten, dat u wilt dat de das strikt beschermd blijft.**
- **Laat uw mening over het wetsontwerp weten aan het ministerie van EL&I**
 - **Op 6 oktober 2011 is het wetsvoorstel voor formele consultatie verzonden naar diverse maatschappelijke organisaties. Daarnaast is het voor iedereen mogelijk om gedurende 6 weken te reageren op het wetsvoorstel Wet natuur.**
 - **Dit kan op de website <http://www.internetconsultatie.nl/wetnatuur>**
Op vrijdag 18 november 2011 sluit de internetconsultatie.
- **Mobiliseer zoveel mogelijk mensen om hetzelfde te doen, bijvoorbeeld door deze nieuwsbrief door te sturen naar vrienden en bekenden.**

Nieuwe Wet Natuur

Op 6 oktober maakte staatssecretaris Bleker zijn wetsontwerp 'Wet Natuur' openbaar, die de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet moet gaan vervangen. Het moet voor iedereen die activiteiten wil ontplooiën die botsen met natuurbelangen allemaal vooral veel eenvoudiger worden met deze wet: minder 'overbodige' en meer eenvoudige regels en procedures, meer ruimte voor de jacht en alleen nog diersoorten beschermen waar Nederland zich binnen de Europese gemeenschap toe heeft verplicht. Na 150 jaar, waarin het Natuurbeschermingsrecht langzamerhand is meegegroeid met onze beschaving, wordt met deze wet de klok zo'n 40 jaar teruggezet.

Met deze nieuwe wet lijkt de wetenschappelijke en maatschappelijke basis voor natuurbeheer te vervallen. Ook het grote belang van het behoud van biodiversiteit in ons land maakt plaats voor een absoluut minimumpakket voor planten en dieren die Nederland volgens de Europese Habitatrichtlijnen voor uitsterven dient te behoeden.

De visie achter deze nieuwe wet is flinterdun. Bleker: 'Als steenuilen liever in Duitsland een plekkie hebben, waarom zouden we dan moeite moeten doen ze hier (in Groningen) weer terug te krijgen?'¹ 'We moeten geen dieren meer willen beschermen die overlast veroorzaken of eetbaar zijn'² Bleker is de personificatie van een nieuwe visie op natuurbeheer, die onder zware druk van boeren en jagers tot stand is gekomen.

'We zijn een beetje doorgeschooten...'

Daarmee doelt Bleker blijkbaar op zijn voorgangers, die toen nog volwaardig minister waren van een departement, waarin het woord 'natuur' nog wel voorkwam (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Met zijn nieuwe 'nuchterheid' bij natuurbeheer breekt deze staatssecretaris van Economie, Landbouw & Innovatie (waaronder het natuurbeleid nu is ondergebracht) met de visie van Gerrit Braks (1982/1994), Cees Veerman (2002/2007) en Gerda Verburg (2007/2010) (allen ook van CDA huize), onder wiens leiding de huidige Flora en faunawet is gerealiseerd.

Na een periode, waarin het ridiculiseren van natuurcompensatie gemeengoed werd, zijn de geesten rijp gemaakt voor een drastische koerswijziging.

In de toelichting van de nieuwe wet staat te lezen: 'Voor de economie, werkgelegenheid en mobiliteit belangrijke projecten en ruimtelijke ontwikkelingen worden regelmatig vertraagd of vergen in de loop van het traject kostbare aanpassingen in verband met de eisen die uit een oogpunt van natuurbescherming worden gesteld'³

In deze wet worden natuurbelangen ondergeschikt gemaakt aan economische belangen, belangen van boeren en belangen van jagers. In plaats van ze te beschermen verklaart deze wet de natuur vogelvrij.

¹ Staatssecretaris Bleker in 'Ditisdedag', EO, 11 oktober 2011

² Staatssecretaris Bleker, interview in 'de Nederlandse Jager', 19/2011

³ Memorie van toelichting, Wet Natuur, 1.2